

Ζωτική μνήμη Βασίλη Φιλόπουλου

Ομιλία

του καθηγητή **Θεοδόση Π. Τάσιου**

Βεβαίως και είναι «*ματαιότης όσα ουχ υπάρχει μετά θάνατον*» όπως λέει η Εκκλησία. Όσα υπάρχει όμως; Όσα απ' τα πεπραγμένα ενος απελθόντος έχουν ήδη διεισδύσει στον γύρω Κόσμο κι έχουν δέσει μέσα του; Όσα έχουν αλλάξει τον Κόσμο, έστω και λίγο; Όσα ζούν και κινούνται σήμερα – διελαυνόμενα απ' την **ζωτική** δύναμη που άφησε απάνω-τους ο απελθών; Όλα ταύτα, προφανώς, ΔΕΝ είναι ματαιότης: Αφού «υπάρχει» όντως μετά θάνατον, αφού αυτά δέν τα άγγιξε ο θάνατος – αλλά συνιστούν (θα έλεγα) την σεμνότερη μορφή Αθανασίας, που είναι η συνέχεια του Ανθρώπινου Γένους.

Θα υποστηρίξω ότι ο Βασίλης Φιλόπουλος επιζεί ανάμεσά-μας, επειδή έχει αφήσει την Ενέργειά-του (δηλαδή την Ουσία του) σε μια σειρά απο διεργασίες – χειροπιαστές και εδώ γύρω μας.

Με την αποψινή εκδήλωση, σας προτείνω μια παρηγορητική και αναζωογονητική πράξη: Θα απλώσω μπροστά-σας ενα μέρος του βίου του Βασίλη, θα υποδείξω τις δράσεις οι οποίες έχουν θέσει σε κίνηση ποικίλες διεργασίες εδώ (ανάμεσά-μας και τώρα). Με την ελπίδα ότι, αναπολώντας αυτές τις δράσεις, θα νοιώσετε την χαμογελαστή παρουσία του Βασίλη κοντά μας...

Στην εκδήλωση της 16^{ης} Μαΐου εφέτος, αρμοδιότεροι συνεργάτες-του μας μίλησαν για τον Άνθρωπο, τον Μηχανικό, τον απόστολο της Προτυποποίησης, τον μαχητή της Ορολογίας και τον αγωνιστή για την διασφάλιση Ποιότητας – ουσιώδη εν ανεπαρκεία όλα τούτα, άρα αναγκαιότατη η υπογράμμιση της σημασίας τους.

Εγώ εδώ αποψε θα προσπαθήσω να αναρθώ απο το είδος όλων αυτών των ιδιοτήτων του ανδρός προς το γένος των. Και να υπογραμμίσω ακριβώς το εύρος του φάσματος αυτών των ιδιοτήτων, το οποίο έκαμε τον Βασίλη να είναι ενα απο τα τελευταία δείγματα του homo universalis. Γι' αυτό και θα μπορούσα να είχα πιλοφορήσει αυτά τα εισαγωγικά λόγια: «Μνήμη ενός Ουμανιστή» – με την φιλοσοφική (κι όχι την φιλολογική) έννοια του όρου.

1. Λοιπόν, ο Φιλόπουλος εσπούδασε **Μηχανικός** – το τότε ιδεώδες ενός τόπου που μόλις έβγαине απο εναν πόλεμο προς τρείς εισβολείς (Ιταλούς, Γερμανούς, Βούλγαρους), καί απο έναν ηλίθιο εμφύλιο πόλεμο διθυραμβικής αυτοκτονίας – μ' όλες τις απέραντες καταστροφές τις οποίες οι τέσσερις αυτοί πόλεμοι άφησαν πίσω τους. Έτσι ο Φιλόπουλος (πιστός στο ρωμαλέο ιδεώδες της Ανάπτυξης) μπήκε κατευθείαν στην Παραγωγή: Βιοτεχνίες, Κεραμοποιία, Καύσιμα, Ηχογραφήματα – δέν ήταν χαρτογιακάς.
2. Φάνηκε όμως γρήγορα οτι ο Φιλόπουλος είχε ενα πιά ολοκληρωμένο όραμα για την Ανάπτυξη: Πίσω απ' την Παραγωγή κείται βεβαίως η **Εκπαίδευση**. Κι άρχισε να την υπηρετεί κι αυτήν: Ανώτερη Σχολή Μηχανικών και ΤΕΙ Πειραιώς, άκουγαν τα μαθήματά-του επι πολλά έτη.
3. Αλλά και πάλι, το ανήσυχο πνεύμα ενος διανοούμενου καταλαβαίνει τότε οτι έπρεπε να συμβάλει πιά θεμελιακά (δηλαδή πιά «ανάτη») στην παραγωγική αλυσίδα: Μέσα στην προχειρότητα της εποχής, έπρεπε να συμβάλει στην μάχη για την **Προτυποποίηση** και τη Διασφάλιση **Ποιότητας** – διοτι το «άρπα-κόλλα» είχε ήδη γίνει σύνθημα. Γι' αυτό, έγκαιρα προσφέρει ο Φιλόπουλος τις υπηρεσίες-του στον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης. Υποστηρίζομε οτι αυτή ήταν μια σημαντική στροφή στη ζωή του Βασίλη: Θα αφιερωθεί στα βασικά αυτά θέματα ως το τέλος της ζωής-του, με μian «αποστολική» θα την έλεγα διάθεση, η οποία επηρέαζε και όλο το περιβάλλον του.
4. Τα Πρότυπα όμως και η στρατηγική της Ποιότητας στηρίζονται στον **Λόγο**. Δέν μπορούν ούτε να διατυπωθούν, ούτε να ασκηθούν χωρίς μια εκφραστική κυριολεκτούσα και μονοσήμαντη **Γλώσσα**. Έτσι ο Φιλόπουλος και οι όμοιοί του σταυρογονιμοποιούν δύο (εκ πρώτης όψεως ασυσχέτιστες) διεργασίες – την Τεχνολογία και την Γλωσσολογία. Για να προκύψει ενα ανεκτίμητο υβρίδιο Παραγωγικότητας. Σ' αυτό το πλαίσιο, πέραν των δράσεων της ιστορικής επιτροπής «Αρχές Ορολογίας» του ΕΛΟΤ, ο αείμνηστος Βασίλης θα προσφέρει Ειδικά Λεξικά, και τελικώς θα γίνει ο εμπνευστής και ισόβιος Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας. Και το γεγονός αυτό αποκτά μεγαλύτερη σημασία μέσα στο περιρρέον γλωσσομπάχαλο του ευκλεούς ημών τόπου.

5. Πώς όμως μπόρεσε να υπηρετήσει με συνέπεια τόσους τομείς του Κλάδου-του αλλά και των παρυφών-του; Και πώς κατάφερε ο Φιλόπουλος να συνεργασθεί με τόσους ανθρώπους τόσο αποδοτικά; Την απάντηση σ' αυτά τα ουσιώδη ερωτήματά-μας την δίνει η ανατομία του χαρακτήρα του:

Επειδή ήταν κοινωνικά υπεύθυνος (δέν λέω «πολιτικοποιημένος», ούτε καν «δημοκρατικός», διότι στην εποχή του κομφουζιονισμού και των απολιτικών μαξιμαλισμών που περνάμε, οι όροι αυτοί ίσως να έχασαν κάπως σε κυριολεξία...), επειδή λοιπόν ήταν κοινωνικά υπεύθυνος: ξέφυγε απ' την αναπαυτική ρουτίνα της μονόπλευρης επαγγελματικής απασχόλησης, και ασκήθηκε στις πύο υποστηρικτικές δραστηριότητες: την Εκπαίδευση και τη Προτυποποίηση.

Κι επειδή ήταν ψυχικά καλλιεργημένος, είχε το χάρισμα του **χαμόγελου** – σε μια Χώρα όπου είτε καγχάζομε φωνακλάδικα, είτε περιφέρομε τις ξυρισμένες μούρες-μας ως δείγμα εμβρίθειας. Και το χαμόγελο είναι γέφυρα συνεργασίας και αποδοτικότητας.

Ιδού άλλο ένα μπόλιασμα, ανθρώπινων **χαρακτηριολογικών** αυτή τη φορά, ιδιοτήτων πάνω στο σώμα της Παραγωγής · πράγματα εκ πρώτης όψεως ετερόκλητα, με αποτέλεσμα όμως σπουδαίο.

6. Τί σας έλεγα; Μιλούσαμε για τη «Μνήμη ενός Ουμανιστή». Και είδαμε νομίζω μαζί, τους θεμελιώδεις ανθρωπικούς μηχανισμούς που ενέπνευσαν τον ιδιότυπο βίον του Βασίλη Φιλόπουλου. Συγκεφαλαιώνω, με την άδειά σας, τα **αλυσιδωτά** δίπολα που συναντήσαμε:

- Για την Ανάπτυξη, προς την Τεχνολογία, αλλά και προς την Εκπαίδευση
- Για την Παραγωγή, προς την Προτυποποίηση και την Διασφάλιση Ποιότητας
- Για την Προτυποποίηση, προς την Ορολογία
- Απ' την Κοινωνική Υπευθυνότητα, προς Καινοτομικές δραστηριότητες
- Κι απ' την Ψυχική καλλιέργεια, προς την Οργανωτικότητα και την Αποδοτικότητα

Θα υποστηρίξω τώρα τελειώνοντας, ότι τούτα τα δίπολα ενεργοποίησαν την **κινητήρια** δύναμη του Βασίλη, τόσο δυνατά, ώστε και εδώ απόψε διακρίνομε ζωντανά τα αποτελέσματά της:

- τη ζυηρή ανάμνηρη των παλιών συνεργατών-του στη Βιομηχανία (εδώ βρίσκονται κοντά μας)
- τα προσόντα των Σπουδαστών του, όπως τους εκπαίδευσε. Εδώ κι αυτοί.
- τις εκατοντάδες σελίδες των κειμένων του (στις τσάντες-μας τα έχομε)
- την ολοζώντανη ΕΛΕΤΟ, που γεμίζει την αίθουσα κι αποψε.
- το κοινωνικό-του ήθος που μας επηρεάζει ακόμη όλους · και πάνω απ' όλα
- το μόνιμο καλωσυνάτο χαμόγελο του Βασίλη – που κι αυτό είναι εδώ παρόν, μέσα στην αίθουσα, διότι το φοράμε απάνω μας ως το ευγενέστερο δυνατό μνημόσυνο εκείνου.

Θεοδόσης Π. Τάσιος

Ομ. Καθηγητής ΕΜΠ